

GASETA DE LES ARTS

1.er MARÇ 1925

DIRECTOR: JOAQUIM FOLCH I TORRES

Any II. — Núm. 20

Els grans mestres de la pintura moderna Pau Ruiz Picasso

L'obra d'aquest artista és tan diversa i, en mig de la seva varietat, tan personal; la personalitat d'en Picasso és tan acusada i tan fecundament extraordinària, que difícilment es pot, en parlar d'ell o de la seva obra, estudiar-ne tan sols un caire determinat. La intensitat del seu esperit creador i la seva solidesa de realització donen al més petit detall, al més secundari aspecte, la mateixa plenitud de vida que al conjunt de l'obra. I així com en la pedra més petita hi ha, reduïda, tota la rica varietat de la muntanya, en el tret més simple de la obra d'en Picasso hi és continguda tota la magnífica diversitat de la seva potència creadora.

Tant se val parlar de la producció dels seus primers temps a Barcelona, com de les seves èpoques posteriors o de les seves obres darreres. El comentari no pot aturar-se davant del simple cas particular. Començarem referint-nos al més petit sector de la més petita de la seva obra, i serem emportats, fatalment, cap a l'espectacle de l'artista i de la seva producció sencera; perquè hi ha en el fet central d'aquesta existència estètica i els seus efectes una tan viva circulació de qualitats, que les més altes i preuades dots de l'artista es projecten, des del cos central de l'obra fins a la línia de més insignificant apariència.

Solament una limitació material d'espai pot fragmentar el comentari, que, en circumscriure's a determinades regions de la producció d'aquest artista formidable, sempre tindrà, més que l'aire d'un estudi monogràfic, el sentit mutilat d'una conversa interrompuda.

Pau Ruiz Picasso apassiona als artistes de tot el món i revoluciona les arts. No diem «ha apassionat» ni «revolucionarà» perquè en Picasso és una activitat present i, el que és més notable, una capacitat d'influència sobre el món artístic, també present, d'efectes immediats. Des de les seves primeres obres, malgrat els canvis de procediment adoptats, malgrat les característiques divergents de cada època — particularitat que l'ha convertit en una mena de

P. RUIZ PICASSO. — Retrat de l'esposa de l'artista.

«cas clínic» davant la crítica intel·ligent del món, — els seus efectes han produït un procés formidable de renovació de les Arts, i les seves perfeccions, entrant com una arada violent en el camp de les doctrines estètiques, han promogut remocions insospitades i fecundes.

Picasso transmet la vida a les seves obres. Elles són com una prolongació de la seva personalitat, que al despendre's per complet de l'artista i adquirir amb els elements que ell els ha donat, una vida pròpia opulent i immarcesible, es converteixen en testimonis de la seva futura immortalitat.

Hi ha en aqueixes obres una gran

puresa pictòrica. Però hi ha també, com en tota cosa viva, una sèrie d'elements contradictoris d'aquesta puritat; elements, la coexistència dels quals únicament la pot resistir una obra mestra, i que exulten les seves glorioses qualitats, les quals surten en aquest cas del marc somnolent de les virtuts passives, per convertir-se en actives victòries d'una lluita gloriosa de la qual en serveixen la calidesa i el venturós batec.

Es en el ple d'aquesta oposició d'elements que els dona vida que les obres trenquen el contacte amb l'artista, per passar a nodrir-se de la pròpia inestroncable vitalitat estètica. Per això la continuïtat en

l'obra d'en Picasso no té la constància de l'estil. Es continuïtat d'inquietuds i d'aptituds agullonades per l'obra que fuig; continuïtat que troba en les seves mans d'artista i en les seves altíssimes qualitats de pintor els elements per passar a revisió tots els problemes que es plantejaren a la pintura dels primitius, i per resoldre's amb la màxima despreocupació i la màxima gosadia, en la seguretat de que cada nova solució, cada estudi, crearan una obra perfecta.

Totes les conquestes que la ciència havia aportat a l'art, tornen a pendre — en l'obra d'en Picasso — el lloc secundari de simple experiència, d'on havien sortit ostentant com veritats absolutes llurs relatives virtuts, limitant i colhibint els moviments de l'esperit, i destruint les felices possibilitats de la seva nadiua llibertat.

A una aguda tan forta és portada aquesta reacció, que de llur irradiació en neix una veritat nova i, d'ella, una nova escola. Però com que els elements que s'arreceren a aquesta nova escola no tenen la fortitud d'en Picasso, per usar, no de les noves veritats, sinó de la llibertat que les ha engendrades, com que en aquesta llibertat s'hi perdrien, arrencarien aqueixes veritats per construir un nou dogma que els eixoplugui i els dongui les solucions que ells no sabrien trobar. Produint-se la paradoxa de que mentre ells construeixen a l'ombra d'aquests nous cànons, la fecunda capacitat pictòrica d'en Picasso es produeix de normes noves desentenenent-se de la seva pròpia escola.

Picasso és una activitat en plena ebullició. Hi ha en les seves obres excepcionals el virus renovador d'una joventut eterna, que cada matí esventa i destrueix el jaç de les seves descobertes. Per això és possible admirar-lo i estimar-lo i àdhuc estudiar el procés meravellós de la seva obra. Però no és possible seguir-lo ni parlar amb veu d'oracle del seu esdevenidor: per anar pels seus camins ningú no té, fins ara, la petja prou ferma; ni ningú pot entrar en els viaranys de la seva intuïció inexhaurible, per determi-

Retrat íntim d'en Picasso amb la seva esposa i el seu fill. — Estiu de 1924

nar per regles lògiques la seva producció futura.

La seva obra és la vida mateixa. I per això té de la vida àdhuc la bellesa de les seves deformacions. Tots els seus temes són cantats en el color amb l'emoció profunda de la creació sortint del caos, i apareixen a la vida amb aires d'epopeia. Més que personatges, el pintor crea herois, personificacions sintètiques; tant en els seus subjectes animats com quan pinta coses, perquè àdhuc a les coses els infiltra els atributs d'una existència heroica.

Seguir la seva escola és, com havem dit, apartar-se de la seva obra; perquè una escola suposa la creació d'una doctrina, i la seva obra és tot el contrari d'un moviment doctrinal: és una constant apel·lació a la intel·ligència enfront dels problemes de la més desenfundada de les sensibilitats. Però si no és possible seguir la seva escola, l'estudi del seu exemple, el seu mestratge, pot ésser la llavor de fecundes possibilitats. No és en la imitació de les seves obres, on els nostres joves pintors poden trobar llur camí; la influència d'en Picasso és enorme i els qui caiguin en l'afalac de viure dels seus reflexos, veuran poc a poc llurs facultats primer anestesiades, després anquilosades als raigs ardents de l'obra d'aquest gran pintor incomparable. El seu mestratge, la seva constant sensibilitat als batecs de l'instant que passa i la seva fina percepció per traduir-los en palpitations de la vida eterna, heu's aquí l'arbre de la sabiduria en l'obra d'en Picasso. Els qui entenguin el gust dels seus

fruits, seran els seus veritables continuadors.

Si fos possible adjectivar les seves produccions darrereres, les qualificariem d'optimistes. Filla d'una crua austeritat de color, llur gamma és opulent; la joia que s'exhala de la vitalitat que respiren àdhuc els detalls més secundaris, es conté, sense esforç, dins el marc de severitat de les alegries heroiques. Dins aquest marc rigorós i tendre alhora, on sols poden contenir-se les obres mestres.

Obres mestres de la pintura moderna són les produccions d'en Picasso. Obres mestres de la pintura eterna.

JOSEP LLORENS ARTIGAS

París.

Manca una revista dedicada als grans estudis d'arqueologia i d'història de l'art

A posta d'un article de Ferran Soldevila — «La gran pietat de la nostra història», publicat en la *Revista de Catalunya*, — el nostre amic i col·laborador en Josep Serra Ràfols publicà en la secció de *La Publicitat* «El Lector diu» un comentari en el qual es posa en evidència la manca d'una publicació destinada a recollir les activitats dels que a Catalunya treballen en estudis històrics. Cer-

tament, els treballadors de la història, mancats d'una publicació que reculli i publiqui els seus treballs, no solament es veuen mancats de l'estímul que la publicació procura, sinó que, demés, els llurs treballs envelleixen, guardats en un calaix, sense profit de cap mena per a ells ni per al pròxim. La qüestió de si els treballadors han de fer la revista o la revista ha de fer els treballs, és massa complexa per a envestir-la aquí, però d'impressió creiem que aquesta qüestió pot resumir-se dient que de tot hi ha, i que bé que una revista de qüestions històriques exigeixi uns historiadors previs, no és menys cert que els historiadors s'estimulen i les vocacions s'encaminen, en molts casos, empeses per una revista que canalitzi les llurs activitats.

I el que es diu de la història, cal dir-ho dels estudis de l'arqueologia i de la història de l'art. Els treballadors que hi ha a Catalunya en aquest ram no són pocs, i molts d'ells meritíssims, i serien més si sabessin on han d'anar destinats els treballs que escriuen. Insuficient la nostra *GASETA DE LES ARTS* per a la publicació de llargs treballs d'investigació o de crítica documentada, ella es manté dins els termes d'un simple noticiari, resum de les activitats de l'arqueologia i de la història i la producció artística del moment. Res més no hi cap. Ara mateix l'extensió que en honor a l'actualitat concediem a les exposicions de pintura i escultura, ha produït nombroses queixes entre els lectors nostres, pervingudes d'un públic que és interessat amb preferència per les qüestions de la història artística i l'arqueologia... Hi ha, doncs, un públic?...

S'ha retret en aquesta ocasió l'existència d'una revista ben prestigiosa, que és la dels *Estudis Universitaris Catalans*. Perquè no surt regularment?... Allí la història i la història de l'art i l'arqueologia hi tenien lloc. Perquè, doncs, no es dóna a la seva publicació la deguda activitat? Certament existint una revista que té una llarga tradició i un prestigi, no cal pensar en crear-ne de noves. El que cal a Catalunya és unificar esforços i evitar aquestes brotades de publicacions que ni un públic doblement preparat que el nostre resistiria, però cal que les que hi hagi responguin a les necessitats que la realitat planteja i apareguin amb aquella regularitat mínima que manté l'interès i el compromís que ha d'haver-hi entre el lector i la publicació.

Per això nosaltres ens preguntem: perquè no es publica la revista dels *Estudis*? Si existeix, entenem que deu ésser ella la qui vingui a omplir el buit que es sent en les activitats de la història i l'arqueologia, i en el contrari, s'ha d'anar a la fundació d'una revista catalana d'història i arqueologia que resolgui aquest aspecte.

Malauradament, la idea no és per a somriure a cap editor que faci les publicacions a base d'un càlcul mercantil, car el públic és reduït i el cost de l'edició important, però ço que des d'un punt de vista comercial no es podria portar a cap es pot fer a base de la formació d'un cens d'aquest públic que reclama la publicació, adaptant els càlculs a l'exacta realitat que aquest públic ofereixi. Així s'ha fet la nostra *GASETA*, i per ara viu.

F.

P. RUIZ PICASSO. — Maternitat

Les Exposicions oficials d'Art

Un xic d'història.—Les exposicions oficials d'art han tingut tothora a Barcelona el caràcter de municipals. Els fons per a la seva realització han sortit tothora de l'Ajuntament. Aquest, delegant la seva autoritat a una Comissió especial, o a la Junta de Museus, primer, i a la Junta Municipal d'Exposicions darrament, era el patró constant d'aquestes manifestacions artístiques, que un dia donaren assenyalada brillantor a la vida artística barcelonina.

Les exposicions d'art municipals de Barcelona han tingut dues etapes: una amb jurats d'admissió i de recompenses, amb medalles, etc.; altra amb ingrés lliure, determinat per les associacions, els representants de les quals, junt amb una representació del Municipi, constituïen les juntes. Les medalles es transformaren en sales d'honor i els premis en adquisicions amb destí al Museu de la ciutat. En la primera etapa foren internacionals, i cal dir que la de l'any 1907 fou memorable i sens dubte la millor de totes les exposicions d'art que s'han fet a Barcelona i sens dubte a Espanya. En la segona etapa foren locals, i, naturalment, els qui comparaven les exposicions darreres amb les de l'etapa primera, trobaven una assenyalada inferioritat a les darreres. Cal dir, però, que a l'any 1907 el pressupost no va baixar de 400,000 pessetes, i que les darreres, tot i haver triplicat el cost de les coses, no passava de 150,000. Avui una exposició com la de l'any 1907 costaria un milió de pessetes. Cal que

els organitzadors de les exposicions oficials no oblidin aquestes xifres, si volen tocar la realitat, car aquestes xifres són certes.

En dissoldre's l'any 1924, per l'Ajuntament, la Junta Municipal d'Exposicions d'Art, el Municipi encomanà a l'Acadèmia Provincial de Belles Arts que formulés un projecte. L'Acadèmia, amb esperit obert, demanà informe a totes les corporacions artístiques de Barcelona, i feu el projecte. L'Ajuntament el va aprobar, i d'aquí no s'ha passat...

El que cal fer si es volen fer Exposicions d'Art.— Si les coses estan en aquest estat per a fer Exposicions d'Art, no n'hi ha prou en volguer-les i en anar en comissió a trobar al Sr. Alcalde. A l'Alcalde cal demanar-li coses que pugui fer i que trobi acordades amb les decisions preses per la corporació que presideix. Així ara el que cal fer és demanar a l'Ajuntament que, si té un projecte d'exposicions aprovat i en aquest projecte és resolta la qüestió de qui ha d'ésser i com ha d'actuar l'organisme que les faci, que vagi a la constitució de l'organisme que ha de portar a cap la realització de les exposicions. Sense això no es farà res, car totes les qüestions de local, organització i demés que ara es demanen a l'Alcalde que ell resolgui, és aquest organisme, comitè, junta o com s'anomeni, el qui les ha d'estudiar i portar a la resolució de l'Ajuntament.

Així, doncs, aconsellem, si es volen fer Exposicions oficials d'Art, que es demani a l'Ajuntament que, d'acord

P. RUIZ PICASSO. — «El petit Picasso»

P. RUIZ PICASSO. — «Els Enamorats»

amb el projecte que ja té aprovat, es constitueixi l'organisme que ha de realitzar-les. Es dins aquest organisme on cal plantejar després totes les altres qüestions, i entre elles una de les més importants, que és la del local on celebrar-les. L'autoritat i la pressió que aquest organisme exerceixi és qui ha de decidir al Municipi a donar una solució definitiva al problema. Tot el que es faci i es digui sense que hi hagi l'organisme que ho reculli i ho tramiti, no direm que sia en va, però sí que cau en el pou sens fons de les mil preocupacions municipals, generalment allunyades de l'esfera on es mouen els artistes.

Es per això que, malgrat i la millor voluntat de fer les exposicions, és possible que aquestes no vagin endavant. La forma de plantejar les coses té en la vida pública una importància que no deu oblidar-se.

Quan s'ha de fer.— I si té importància la forma de plantejar les coses, més ne té el moment en què es plantegen. Això ho saben tots els qui intervenen en la vida de les corporacions públiques, i els que hi són bregats, abans de fer una visita a una autoritat, s'informen de quines són les possibilitats d'èxit del que demanen. Sovint la inoportunitat desfà les millors empreses.

Així, l'hora d'anar a demanar a l'Alcalde que l'Ajuntament constitueixi l'organisme que ha de fer les Exposicions d'Art, és l'hora dels pressupostos. En aquella ocasió és quan es dona forma a l'activitat

municipal i quan es consignen les quantitats necessàries a la mateixa. Els nous pressupostos hauran de regir a primer de juliol, i comptant uns mesos de preparació, cal ja des d'ara demanar que l'organisme es constitueixi a fi de que en aquella hora el pla i el pressupost de l'Exposició sia pel dit organisme estudiat i tramès a l'Ajuntament per a la seva definitiva aprovació i inclusió en les despeses.

Així, doncs, creiem que l'hora d'anar a fer la petició de constitució de l'organisme que curi de les Exposicions d'Art, és dins l'actual mes de març. Hi haurà temps per a tot.

Anem per parts.— La qüestió fonamental és, doncs, que existeixi un organisme, la missió del qual sia el tenir cura de les exposicions d'art. Del demés ja en parlarem després. Com és el projecte, quin és el projecte, ja ho sabrem. Ara el que cal és que hi hagi un nucli de persones a les qui l'Ajuntament delegui i amb les qui els artistes puguin parlar el seu llenguatge i l'entenguin. Tots els altres extrems, és el comitè o junta qui els ha de resoldre, que un alcalde no pot atendre a tot, i cal que a cada servei hi posi la gent que entengui d'allò que es tracta i les probabilitats de fer bona feina seran gairebé seguras.

Així entenem que es podran portar a cap Exposicions d'Art. Locals, pressupostos, recompenses, jurats, tot això vindrà després.

Amics del Museu

S'ha fet algun intent a casa nostra, que no ha pas reeixit, per a fundar la Societat d'Amics del Museu, a l'estil d'algunes que funcionen a Europa. El periòdic artístic de Milà *Le Arti Plastiche* planteja als milanesos la mateixa qüestió, i escau tant a Barcelona el contingut d'aquest article, que el traduïm a continuació perquè l'aplicació al nostre cas pugui ésser feta pels nostres llegidors.

Diu el confrare italià:

«Si considerem els museus milanesos en el seu estat present, ens sentim portats a sostenir l'oportunitat de constituir una associació d'amateurs disposats a promoure, amb tota la seva influència moral i material, el millorament i l'increment gradual de les col·leccions públiques. Cert que avui sovintegen les generoses donacions de col·leccionistes, però a aquests deu afegir-se l'acció constant d'uns donadors col·lectius, que alhora que proporcionen a la institució mitjans econòmics o donatius d'obres extraordinàries, fan al seu entorn una atmosfera de simpatia.»

«Algunes publicacions, a casa nostra, han tractat de la necessitat de constituir l'Associació d'Amics del Museu; però, fins ara, cap ha portat la qüestió al terreny pràctic, estudiant les institucions similars que hi ha l'estranger, algunes de les quals tenen una gloriosa tradició. Es això el que avui tractem de fer, estudiant els estatuts i els resultats de tres institucions, que, diverses en quant a nombre d'adherits i en potència econòmica, són iguals en el fons: la «National Art-collections Fund» anglesa, la «Société des Amis du Louvre» i la «Société des Amis du Musée de Gand». Hem escollit aquestes d'entre les nombroses societats d'amics del Museu que hi ha escampades per Europa i Amèrica. La primera, com el nom indica, té un objectiu nacional, i va adreçada a tots els Museus de la nació anglesa. Les altres dues són dedicades a un museu determinat el Louvre i el Museu de Gand.

La «National Art-collections Fund». — Fou fundada a Londres l'any 1903 i avui els seus associats arriben a la ratlla de 4,000, els quals paguen una quota anual mínima d'una lliura esterlina (25 pessetes). Aquests associats disfruten de l'ingrés lliure als Museus (a l'Anglaterra l'entrada als museus públics es paga), són admesos a la sala de lectura, a la dels manuscrits i a la d'estampes o gravats del British Museum, a la

Biblioteca del Victoria and Albert Museum, i són anyalment invitats a visitar les famoses exposicions d'antiguitats del Burlington Club, i a les visites que l'associació organitza als palaus i col·leccions privades.

El balanç de la Societat, en el

Duquessa de Milano», per Holbein, pel qual pagà 72,000 lliures esterlines. En 1911 contribuï amb 10,000 lliures a l'adquisició de «L'Adoració dels Reis» de Pere Breughel el Vell i en 1916 aporta 4,500 lliures per ajudar a la compra de «La Verge amb l'Infant» de Massaccio.

obres, sinó de les sèries històriques completes, i un petit fragment ceràmic és sovint de gran interès en aquest aspecte. Més de 400 obres d'art així ha adquirit la «National Art-collections Fund»: quadres, gravats, llibres i manuscrits, porcel·lanes i majòliques, monedes i bronzes, medalles i joiells, voris i brodats, han pogut ésser assegurats a les col·leccions públiques de l'Anglaterra.

De la relació de les activitats de la Societat que s'inserten en el seu Butlletí, esplèndidament editat, podem notar que solament durant aquest any han sigut adquirides dels fons ordinaris les següents obres: un raríssim bronze xinès de la dinastia de Techu, una sèrie d'alts relleus d'alabastre, obra anglesa del segle xv, representant els Apòstols; un plafó de vellut brodat amb imatges, obra persa del segle xiv; un retrat de Sofonishe Anguissola; l'auto-retrat de Daumier; dos bocets de Degàs; quadres varis, majòliques, plaquetes, dibuixos i una magnífica col·lecció d'art japonès de més de dos mil exemplars.

La «Société des Amis du Louvre». — Amb menys potència econòmica, però amb una igual amor al gran Museu de França, els Amics del Louvre fa vint-i-vuit anys que vénen actuant. Cal tenir present que si la societat francesa es més modesta que l'anglesa, és perquè els anglesos agrupen socis de tota l'Anglaterra i els donatius van a tots els museus anglesos, mentre que la francesa els recull a París solament i els donatius van únicament destinats al Louvre.

Els Amics del Louvre han reunit, no obstant, 3,600 associats, que paguen o bé una quota mínima anual de vint francs, o una quota de 500 francs per una sola vegada. Aquesta quota modesta permet a gent de poca posició el contribuir a la gran obra i entre els associats no hi manquen modestos obrers que paguen vint francs l'any.

Els avantatges que l'Associació reserva als associats són molt semblants a les dels socis de la «National Art-collections Fund», tals com l'admissió gratuïta als museus els dies en què el públic paga, la participació a visites a monuments i col·leccions que l'Associació organitza, la invitació a exposicions en galeries particulars i un descompte a la subscripció de la *Gazette de Beaux-Arts*. En el volum que la Societat ha publicat en complir el 25e aniversari de la seva fundació, el seu president, Raymond Koehlin, dona una notícia expositiva de l'activitat, assenyalant amb orgull

P. RUIZ PICASSO. — Els Saltimbanquis (1905)

vuitè any de la seva fundació, és el de 7,700 lliures esterlines anyals, de les quals la meitat fou destinada a adquisicions per als museus, més un capital de reserva de 6,500 lliures, destinat per a adquisicions urgents. Esmentarem algunes de les principals adquisicions fetes per la Societat, destinades als museus públics. En 1906 es feu una subscripció extraordinària i es recollí la suma de 45,000 lliures esterlines per a l'adquisició de «La Venus del Mirall» de Velázquez, que fou donada a la Nacional Gallery de Londres. Tres anys més tard salvà per a la pròpia Galeria Nacional el retrat de «La

Mes aquest gran esforç representa solament una part de l'obra acomplerta per la «National Art-collections Fund», car l'associació té com a norma, en les seves activitats ordinàries, la de furnir als museus, d'acord amb la direcció tècnica, aquelles obres que són necessàries per a completar sèries, per a omplir buïds, bé que sien modestes. Així l'Associació recorre a subscripcions quan es tracta de grans obres d'art que fugirien a l'Amèrica, i es guarda el seu pressupost anual per aquesta feina constant d'adquisicions menys sorolloses, però necessàries, car un museu no es fa tan sols de les grans

l'obra acomplerta. Entre les obres que la Societat ha adquirit, n'hi ha d'importantíssimes, i entre elles la famosa «Pietat d'Avinyó» que presideix la Sala dels Primitius francesos. Demés d'ella, el Louvre deu a la Societat dels seus amics pintures de Poussin, Ingrès, Delacroix, Courbet, Meyron, i una gran quantitat d'objectes d'art, que, en fer l'exposició de les obres adquirides, ocupaven dues sales del Museu.

La «Société des Amis du Musée de Gand». — L'obra de la Societat belga fou aturada per la invasió alemanya. Els socis que ha reunit a Gand, són 250. Els avantatges d'aquests són similars a les dels Amics del Louvre, i la quota anyal és també parella. No obstant, moltes adquisicions del Museu de Gand han sigut fetes amb l'auxili de l'Associació.

Els amics del Museu de Milà. — La ressenya que acabem de fer, demostra quina vitalitat tenen les societats estrangeres d'amics dels museus i com és preciosa l'obra que desenrotllaren al llarg d'una sèrie d'anys. Creiem, doncs, que la constitució d'agrupacions similars, a Itàlia, és una cosa no solament oportuna, sinó necessària.

Mes, quina forma d'organització és la més convenient per a la Itàlia? El sistema anglès, d'una gran associació que compregui tota la nació i abracci tots els nostres museus, no la creiem possible, i menys donat el nostre esperit localista. Es millor que cada ciutat d'Itàlia tingui el grup d'amics del seu museu.

El primer a donar l'exemple de constitució d'un organisme fort econòmicament i espiritualment, deuria ésser Milà. Si el nostre optimisme no ens enganya, creiem que no és pas difícil recollir en la capital de la Lombardia un miler d'inscrits, i prenent per base la quota ordinària de 50 lirs anyals, fan una soma anyal de 50,000 lirs, que és alguna cosa.

No és lluny el dia en què, després d'anys, serà oberta novament al públic la Pinacoteca Brera. Sia aquell jorn el de la constitució de la Societat d'Amics del Museu de Milà.»

LAMBERTO VITALI.

LES EXPOSICIONS

En relació a la brevetat dels comentaris sobre les exposicions actualment obertes, recomanem la lectura de l'article «La crítica de les exposicions d'art», publicat en el n.º de 1.º de febrer de l'any corrent.

«Les Arts i els Artistes» a les Laietanes. — L'associació de «Les Arts i els Artistes» ens ha donat, amb l'exposició celebrada a les Galeries Laietanes, una prova patent de la seva vitalitat. Hom hi sent a mancar alguns noms caríssims com el de Josep Aragay, i s'hi troben alguns

de la seva pintura. D'entre ells, com a notes d'especial interès (i l'interès no vol dir major valor d'art) sobresurten el paisatge d'en Francesc Labarta, més perfecte que intens, però d'una perfecció realment imponent; les escultures d'en Dunyac (sobre tot el retrat de Josep Pla i la

ens permet parlar-ne amb l'extensió deguda, però sí que volem dir que en Pasqual ha aconseguit en algunes de les obres exposades, la major intensitat en la seva carrera artística, i que les seves obres són una prova evident de que amb ell tenim un dels mestres més eminents de la nostra pintura.

L'obra d'en Pasqual serà interessant d'estudiar-la de conjunt, assenyalant la seva evolució, i ho farem en un dels nostres articles mensuals dedicats a l'obra dels pintors nostres.

Galeries Malmédé. — La sèrie de dibuixos i pintures d'en Serra Porson a les Galeries Malmédé porten a l'amable rancior de la Barcelona del 1870. En Serra Porson era un miniaturista correcte i pacient, i a estones un pintor encisat de les maneres de l'ofici. La revisió dels seus dibuixos és interessant en aquests dies, car permet constatar les seves valors.

En aquestes Galeries s'obrirà dintre poc una exposició de pintures del pintor Pujol, poc conegut encara del nostre públic, i en l'obra del qual, dins de notables indecisions i desorientacions, s'hi endevina un temperament interessant.

Galeries Dalmau. — S'ha celebrat en aquestes Galeries una exposició del pintor alemany Robert Offman. El to d'aquest artista és la discreció.

En les mateixes Galeries ha tingut lloc una exposició i venda de quadres antics i moderns, en la qual hi havia algunes obres interessants.

Altra exposició s'ha celebrat, posant en venda una sèrie de pintures d'artistes catalans contemporanis, procedents d'una col·lecció particular barcelonina. Hi havia una obra d'en Lluís Graner molt interessant.

L'exquisida il·lustradora i pintora Lola Anglada obri el dia 21 una exposició de les seves obres en aquestes Galeries.

Galeries Areñas. — A les Galeries Areñas ha exposat una sèrie d'obres important el conegut pintor senyor Tarruella. El paisatgisme del senyor Tarruella escull els temes de l'illa de Mallorca, i les seves obres, que revelen condicions de veritable pintor, senten a estones la bona influència d'alguns dels mestres que ha fet famosos els espectacles de l'illa d'or.

A «La Pinacoteca». — Una interessant exposició de pintors catalans contemporanis que han pintat el bell

P. RUIZ PICASSO. — Retrat de l'esposa de l'artista

pintors mal representats com en Marian Espinal. Altres s'hi mostren amb noves conquestes en el seu art, tals com en Manuel Humbert, qui ha aportat a aquesta exposició l'obra més acomplerta que li coneixem fins ara. La seva pintura «Sònia», n.º 19 del catàleg, és exquisida. També cal esmentar entre aquests en Jaume Mercader. El seu «Paisatge de pins» és d'una finesa profunda. Altre és en Rafel Benet, qui, en exposar al costat de les seves obres de 1925 el seu estudi «Mura» 1917, demostra el pas formidable que ha donat.

Hi ha els demés artistes associats, oferint belles obres, dins el to normal

Diana); la testa a la nova manera tendra d'en Casanovas; les pintures i guaixos de n.º E. C. Ricart, i el paisatge exquisit d'en Mumbrú.

Demés dels artistes indicats, exposen en R. Canals, en D. Carles, en Joan Colom, en J. Pasqual, en Pere Inglada, en Lluís Mercader, en Josep Obiols i J. F. Ràfols obres ben dignes dels seus noms.

El Camarín. — Iu Pasqual exposa al saló d'El Camarín una sèrie de paisatges, fruit de la seva darrera tongada de treball. El nou ordre establert en el comentari de les exposicions a la nostra GASETA no

paisatge oloti, ha estat celebrada. Sobre aquesta manifestació, són justes les paraules que l'escriptor i crític senyor Capdevila escriu en el catàleg, explicant el sentit d'aquesta interessant manifestació d'art.

Exposen els pintors següents:

Benet, Berga, Carles, Llimona, Mir, Mallol, Vayreda (pare i fill), Pascual, Domenge, Russinyol i Galwey.

Heu's aquí la presentació d'aquesta exposició:

«L'escola olotina. — El sentit particular que en son principi caracteritzava l'olotisme, s'ha fet talment comú a la nostra pintura, que avui seria gairebé impossible delimitar l'àrea efectiva de l'escola. Tot el paisatge català modern ha nascut de la soca generosa que plantà el vell Vayreda. En certa manera, doncs, l'olotisme ha estat l'esperit que ha animat i distingit la nostra pintura de mig segle ençà. Amb l'olotisme començà d'individualitzar-se la sensibilitat racial: de totes les fórmules assajades durant el dinou, cap no deixà un rastre tan profund i tan viu com aquesta. I és que en Vayreda particularitzant el fort i saborós realisme absolut de Martí i Alsina, l'aplicà amb una finor instintiva al seu tros de terra familiar que penetra fins a les fibres més íntimes i més delicades de tot el nostre paisatge. El que es perdia en extensió era guanyat en intensitat i en vida.

L'olotisme, que era una tornada a la natura amb el cor anhelant i els nervis singularment afinats, ens salvà de la corrupció acadèmica del fi de segle i preparà l'adveniment de l'impressionisme, l'última gran escola pictòrica que positivament ha existit. En aquesta sala, al costat de l'iniciador del moviment oloti, hi trobareu la seva més preclara descendència espiritual: Berga, Galwey, Llimona, Russinyol, Mir, Pascual, Vayreda (Francesc), Carles, Mallol, Benet... Aquests noms representen cinquanta anys de pintura catalana. Tots, amb més o menys insistència, han llegit el gran llibre d'Olot que obrí el vell Vayreda: cada un n'ha tret una veritat pròpia. Però a través del variat panorama de les seves obres un hom hi sent palpitant una emoció única. Aquesta que es manifesta tan diversament, és el fil d'or que lligarà amorosament al llarg de la nostra història artística aquestes tres generacions de pintors catalans.

P. RUIZ PICASSO. — Bust

L'Exposició Joan Vilàs, organitzada pels «Amics de l'Art Litúrgic»

D'aquest Joan Vilàs, que fou amic i deixeble nostre estimadíssim a l'aula d'Història de l'Escola Superior dels Bells Oficis, no en podríem dir res de millor que les paraules commogudes que els «Amics de l'Art Litúrgic» han posat al capçal del catàleg d'aquesta exposició. Les obres d'en Vilàs són fetes amb un amor que elles el tornen amb la gràcia i la bellesa que sols l'amor i la devoció poden crear.

Heu's aquí les paraules dels «Amics de l'Art Litúrgic»:

«Joan Vilàs i Fernández. Nasqué el juny de 1892. Estudià a Llotja amb en Pascó en la classe de composició i pintura decorativa. Entrà

després en l'Escola de Bells Oficis sota el mestratge d'en Francesc Galí.

Fou professor de l'Escola de Tècnica d'Oficis d'Art i auxiliar de l'Escola de Bells Oficis. Morí el dia 11 de gener de 1920 en la mar de la Xina, quan, pensionat per la Mancomunitat i l'Ajuntament, anava cap al Japó a posar en contacte el nostre art amb l'art d'Orient.

A en Joan Vilàs, precursor amant de l'actual renovació artística litúrgica, els «Amics de l'Art Litúrgic» li reten com un deure aquest homenatge, per tal que mort ell parli encara.

Personificació viva de l'artista medieval, no li fou estranya la ciutat d'avui i entre ses mans humils i incansables es fonien el nou i el vell.

Aprenent i mestre alhora, treballava sempre amb un gran amor i amb un goig humil, i per això tots els Bells Oficis li foren amics.

Bona part del seu treball fou dedicada al temple, i avui les seves obres mestres com un premi i com un acatament, reposen sobre l'altar.

Però ell, que fou un vas d'elecció, sentí una abnegada preferència per la ceràmica que el va traïr.

Camí d'Orient, acompanyat de Catalunya, va morir a les envistes de la terra promesa, i ara el seu cos reposa sota aquesta lauda movedissa i blava de la mar com dins un dels vidres que ell somnià.

Els «Amics de l'Art Litúrgic» demanen al Senyor que l'aigua li sia lleu.»

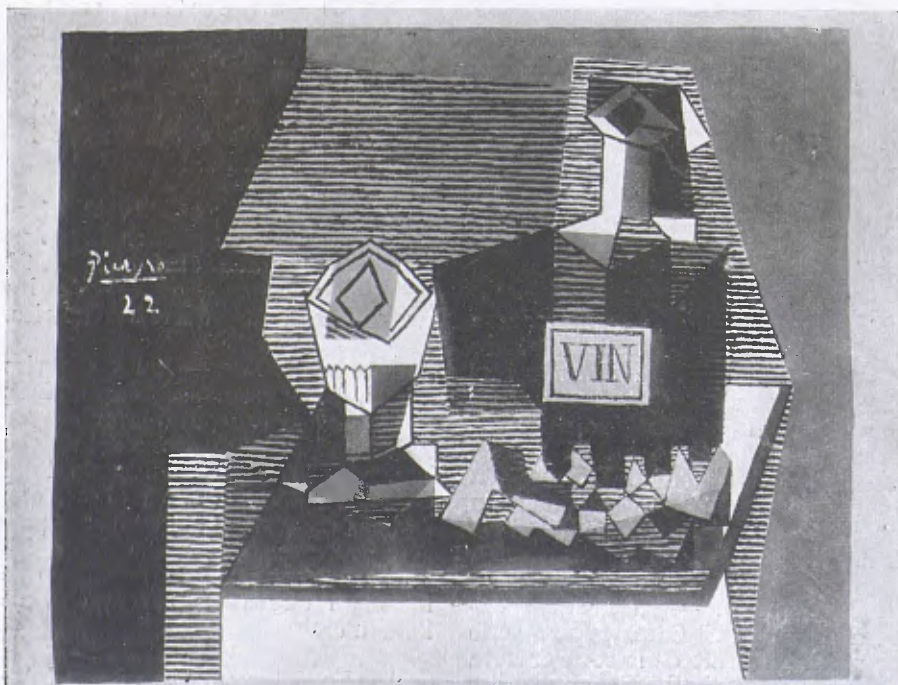
El Foment de les Arts Decoratives

La Junta del Foment ha remès als seus associats la següent circular, que reproduïm aquí per considerar d'interès general el seu concixement:

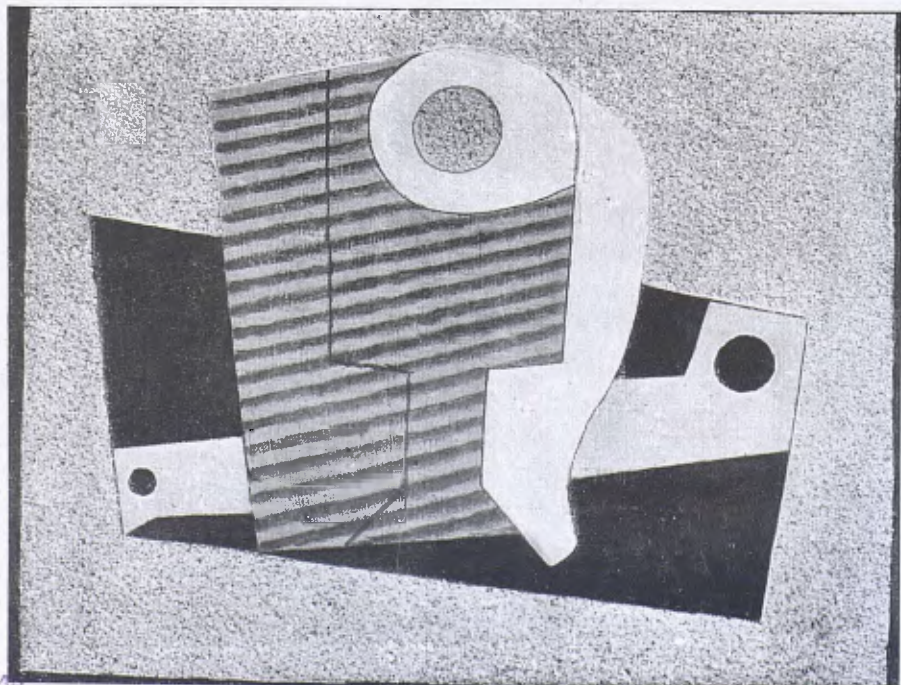
«Distingit consoci: Després de llargues gestions, el dia primer del present mes fou signat, en condicions favorables, entre el Capítol Catedral de la Seu Barcelonina i el «Foment de les Arts Decoratives» un contracte de lloguer per la casa n.º 4 del carrer de la Pietat, que, per ésser la més típica i ben emplaçada d'aquell barri, destinem a nostre definitiu estatge social.

«Es per a la Junta motiu de pregonia satisfacció el poguer donar tan bona nova a tots els senyors socis. L'entitat, en pendre possessió d'aquest casal, entra en un nou període de la seva vida, període que serà d'activitat i d'empenta. An aquell barri recollit, voltat de monuments arquitectònics prestigiosos, dins d'un edifici de nobles proporcions, hem de fer del «Foment de les Arts Decoratives», amb l'ajut de tots, la primera entitat cultural de Barcelona i hem d'estendre la seva influència de la manera més ampla i més enlairada.

«Els salons del nou local s'han d'animar amb la relació i tracte entre'ls socis, amb el maneig freqüent de la biblioteca, ja important i destinada a pendre gran volada, amb l'enriquiment de les col·lec-

P. RUIZ PICASSO. — Natura morta

P. RUIZ PICASSO. — La copa i la pipa

P. RUIZ PICASSO. — Les disfresses

cions. Ben aviat s'hi donaran, demés, uns curssets lliures per a l'enobliment dels Bells Oficis, dels que és lògic esperar-ne veritable profit per a tots.

L'edifici adquirit no es trobava ni de molt en estat d'acollir les activitats nostres, mes la Junta, que en tot moment s'ha sentit assistida de la col·laboració dels que s'honoren formant part del «Foment», no ha dubtat d'empendre les importants obres necessàries per a una remunta quasi bé completa, segura de que, en aquests moments de responsabilitat, també trobarà el màxim ajut per a portar a bon terme la restauració i embelliment de la casa gòtica que serà la llar de tots nosaltres.

»Donem una llista detallada dels treballs de tota mena que calen per habilitar l'estatge i del mobiliari amb què s'hauria de fer habitable, per si algun senyor soci vol afegir la seva aportació a les moltes que (com aquell qui diu sense buscar-les), han vingut ja, en mostra d'altíssim sentit corporatiu, a fer planer aquest somni de tenir un casal esplèndid, acollidor i fins suntuós, digne de les tasques que s'hi han de desenrotllar, sens disposar d'altres recursos que la bona voluntat de tots els components del «Foment de les Arts Decoratives». Aquesta obra contribuirà a conservar a la nostra ciutat una modesta però interessant construcció, tornant-li respectuosament la noblesa que li pertoca, com a fita que és, dins l'acròpoli de la ciutat, i a redós del seu temple capdal, dels temps

gloriosos en què els gremis bastien a son entorn llurs casals, que tenien com a blasons nobiliaris les eines dels bells oficis.

»Donant mercès de nou als que ja són a la llista i avençant-les als que s'hi afegiran, desitja perdurança a l'entitat i pròspera vida als socis

LA JUNTA.»

Barcelona, gener de 1925.

La sessió de 1927 del Congrés Internacional d'Antropologia i Arqueologia Prehistòriques

Heu's aquí la llista dels membres que formen el Comitè Organitzador a Espanya d'aquest Congrés:

President: Excm. Sr. Duc d'Alba.
Vice-presidents: Excm. Sr. don Manuel Anton Ferrándiz, Director del Museu Antropològic de Madrid i Excm. Sr. D. R. Mèlida, Director del Museu Arqueològic Nacional.—
Secretaris: Prof. D. Luis de Hoyos Sáinz, de la Societat Espanyola d'Antropologia, Etnografia i Prehistòria i Prof. D. Pere Bosch Gimpera, Catedràtic de l'Universitat de Barcelona.

Vocals. — *Madrid:* Excm. senyor Comte de Gimeno, President de la Junta Superior d'Excavacions i Antiguitats; Excm. Sr. D. Elies Tormo, Vice-Rector de l'Univer-

sitat Central; D. Hugo Obermaier, Catedràtic d'Història primitiva de l'Home a l'Universitat Central; don Francesc de las Barras de Aragón, Catedràtic d'Antropologia de l'Universitat Central; Prof. D. Eduard Hernández Pacheco, Cap de Treballs de la Comissió d'Investigacions Paleontològiques i Prehistòriques; Professor D. Manuel Gómez Moreno, del Centre d'Estudis Històrics; don Francesc Alvarez Ossorio, de la Secció de Prehistòria del Museu Arqueològic Nacional; Excm. senyor don Ignasi Bolívar, Director del Museu Nacional de Ciències Naturals; D. Josep Pérez de Barradas, Director del Servei d'Estudis Geològics i Prehistòrics de l'Ajuntament de Madrid, i D. Joan Cabré i Aguiló, Conservador del Museu Cerralbo. — *Barcelona:* D. Telesfor d'Aranzadi, Catedràtic d'Antropologia de l'Universitat; D. Lluís Pericot, de l'Associació Catalana d'Antropologia, Etnologia i Prehistòria; don Joaquim Folch i Torres, Director dels Museus d'Art i Arqueologia; D. Josep Colominas Roca, de la Secció de Prehistòria dels Museus d'Art i Arqueologia; D. Josep C. Serra Ràfols, del Servei d'Investigacions Arqueològiques de l'Institut d'Estudis Catalans, i D. Josep Pallejà, Director del Museu Arqueològic provincial. — *Vich:* D. Josep Gudiol, Director del Museu Diocesà. — *Solsona:* D. Juan Serra Vilaró, Director del Museu Diocesà. — *Saragossa:* D. Vicents Bardaviu, de l'Acadèmia de Ciències. — *Sòria:* D. Blas Taracena, Director del Museu Numàntic. — *San Sebastián:* Prof. D. Angel d'Apráiz, Secretari de la Societat d'Estudis Bascos. — *Santander:* don Miquel Artigas, Secretari del Comitè Pro Altamira. — *Oviedo:* Excm. senyor Comte de la Vega del Sella. — *Ortigueira:* D. Frederic Maciñeira. — *La Corunya:* D. Angel del Castillo

López. — *La Guàrdia:* P. Eugeni Jalhay. — *Còrdova:* D. Antoni Carbonell, de l'Acadèmia de Ciències. — *Mairena:* D. Jordi Bonsor. — *Sevilla:* D. Armand de Soto. — *Herrerias:* D. Lluís Siret.

El Via-Crucis de la Concepció

Obra de Joan Llimona

Ha estat exposat brevíssims dies, a la Sala d'Exposicions de la Casa Esteva i C.ª del Passeig de Gràcia, el Via-Crucis que l'eximi artista en Joan Llimona ha pintat per a la església de la Concepció de la nostra ciutat.

L'eminent pintor ha fet en aquest Via-Crucis, una obra verament notable, plena d'aquella unció, tant característica de l'art d'en Llimona, que es entre els nostres pintors moderns, el mestre de la pintura religiosa.

Cal felicitar als qui a la Parroquia de la Concepció, tenen cura de les coses del seu temple, majorment en aquests temps, que un comerç d'imatgeria religiosa, poc atent a les corrents de la dignificació litúrgica, invadeix la Casa del Senyor, amb figures i escenes poc escaients, i més a posta per a satisfer una ridícula sensibleria devota, que per a elevar l'esperit dels creients.

La nostra terra, compte avui, alhora, amb l'aplec de sacerdots i seglars que formen l'associació d'«Amics de l'Art Litúrgic», que han desvetllat un corrent de dignificació del nostre art religiós, i per a satisfer aquests desitjos compta no ja amb artistes, sinó amb veritables mestres com en Joan Llimona.

P. RUIZ PICASSO. — El balcó i els peixos

GASETA DE LES ARTS

Petritxol, 8 EDITORIAL POLIGLOTA Apareix quinzenalment
 Barcelona; 2 ptes. mes. — Fora; 2'75 mes. — Número solt; 1'25

ENCUADERNACIÓ DE L'ANY 1924

Es fa avinent als subscriptors que vulguin tenir tot el 1.º any relligat, que poden dirigir-se a l'Administració «EDITORIAL POLIGLOTA», Petritxol, 8, indicant-los la mostra de relligadura que desitgen.

Tela anglesa, i rètol daurat al pla 4'25 pessetes
 Tela anglesa, i llom de pell, rètol daurat al pla 5 id.

Construcció i Decoració
Fàbrica de parquets
Fusteria mecànica

Bastús, Queraltó i C.^a

Carrer de Santa Elena, 4 i 6
TRANSVERSAL ALS DE RIERETA I CARRETES
Tel. 284 A. **BARCELONA**

TEL. 813-S. P. GRANVIA, 643

BARCELONA

CASA FUNDADA L'ANY 1835

CASA MIQUEL RIUS

Enquadernacions d'Art
Enquadernacions de Biblioteca
Enquadernacions Editorials

Zallers: Carrer de Mallorca, n.º 207
BARCELONA

ANTIGA CASA A. OLIVA

FUNDADA EN 1885

T. Priu Mariné

Taller de daurats • Altars • Imatges
Decoració i reproducció en pasta
d'objectes d'art antic i modern
Casa especial per a la restauració
de retaules antics

Consell de Cent, 368
(entre Bruch i Girou) **Barcelona**

Reproduccions artístiques
en marbre, pedra, etc.

Fundició de bronzes a la cera perduda

Gabriel Bechini

TELÈFON S. P. 120

Roger de Flor, 162, i Consell de Cent, 430
Barcelona

TALLER D'EBENISTERIA
de

FREDERIC ORRI

Construcció de mobles
• de totes classes •

Aribau, 226 Telèfon 2091 G.
BARCELONA

RENART

Reproduccions
Enquadraments d'art

Diputació, 271
BARCELONA

H. Blanco Bañeres

Call, 21 (Pl. S. Jaume).-Telèf. 195 A.

ALFOMBRES
TAPISSERIES
CORTINATGES
LLENCERIA

TAPISSEGES PERSES I D'ESMIRNA
NUSATS A MÀ

GALERIES LAIETANES

Corts Catalanes, 613 Tel. A. 4902

EXPOSICIONS D'ART
TAPISSEGES
LÀMPARES
DECORACIÓ

CONSTRUCCIÓ DE MOBLES
D'ESTIL

Vda. de W. Guarro

Fàbrica de
Paper de Tina

Fundada
el segle XVIII

PROVEÏDORA DE PAPER SEGELLAT
DE LES REPÚBLIQUES ARGENTINA,
PERÚ, XILE I URUGUAY. PAPER DE
FIL DE TOTES MENES. PAPER CATA-
LÀ. PAPER D'OFICI. PAPER PER A
EDICIONS. PAPER TELA. CARTRO-
LINES. CARTROLINES DE COLORS.
CARTROLINES DE FIL PER A CAR-
TES. TARGES, SOBRES. ESTOTXERIA

PAPERS I CARTROLINES ESPECIALS
PER A DIBUIX

Via Layetana, 7 • BARCELONA

Areñas

FOTOGRAFIA EXPOSICIONS
Procediments pigmentaris Venda d'obres
i objectes d'art
Gomes i Antiquitats
Tintes Decoració
Carbons Mobles
Esmalts

Corts, 670 (junt al Ritz)

RIGALT, BULBENA i C.^a

VIDRIERIA D'ART I INSTAL·LACIONS

CASANOVA, 32 (entre Corts i Sepúlveda)
TELÈF. 5343-A. **BARCELONA**

TALLER DE TAPISSEERIA I DECORACIÓ

GILABERT i MAÑÀ

ANTIGA CASA ROSELLÓ

Es tallen fundes i confec-
cionen tota mena de cor-
tinatges. • Especialitat en
sillons de gran confort.

Rambla Catalunya, 68 • **BARCELONA**

EXPOSICIÓ
Compra i Venda d'Antiquitats

J. Valenciàno

Corribia, 2, pral. (Cant. Pl. Nova)
BARCELONA

Pintura : Paper : Decoració

Manuel Corominas

Astúries, 14 Tel. 394 G.
BARCELONA (G.)

Construccions en
pedra natural
i artificial

JOAN MINGUELL

• París, 209 •
BARCELONA

L. Malmedé

Antiquitats i objectes d'art
EXPOSICIONS

Passeig de Gràcia, 68
València, 255

PERFUMS
MYRURGIA
BARCELONA

GALERIES DALMAU

PASSEIG DE GRÀCIA, 62 - TEL. 1172 G.

BELLES ARTS
EXPOSICIONS

SECCIONS DE: MATERIAL PER ARTISTES
MARCS, MOTLLURES
OBJECTES D'ART
LIBRERIA
ANTIGUITATS

PASSEIG DE GRÀCIA 18

**ESTEVA
& CIA
S.C.**

FÀBRICA DE MOTLLURES

MARCS

FUSTERIA

ENRIC TARRAGÓ

Taller de Construccions:
Consell de Cent, 283 Telèf. 4752 A.

Fàbrica d'elaborar fusta:
Roger de Flor, 132 Telèf. 327 S. P.